

بررسی تاثیر معماری و هویت شهری در طراحی فضاهایی برای بانوان نمونه موردی: مجموعه تفریحی ورزشی درمانی بانوان با رویکرد تعاملات اجتماعی

پریسا پاشا زانوسی

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد محمودآباد، pasha.parisa@yahoo.com

چکیده

حضور مردم و تعاملات اجتماعی میان آن ها فارغ از سن، جنسیت، نژاد، قومیت، موجب سرزندگی فضاهای عمومی و ارتقای کیفیت محیط شهری می گردد. فضاهای شهری، مورد استفاده شهروندان که تبلور زندگی جمعی آن هاست، باید پاسخگوی نیاز زندگی اجتماعی و جمعی آن ها در مقیاس شهر باشد. چرا که این فضاها باید به گونه ای طراحی شود که عموم مردم به آن دسترسی فیزیکی و بصری داشته باشند و بستری برای فعالیت های انسانی و برقراری تعاملات اجتماعی باشد. یکی از گروه های استفاده کنندگان از فضای شهری زنان می باشند که با توجه به نوع جنسیت، مسئولیت و نقش های مختلفی که بر عهده دارند با محدودیت بیشتری در استفاده از آن روبرو هستند. حضور زنان در فضاهای شهری و تعامل اجتماعی با سایر افراد در بالا بردن روحیه اجتماعی و فردی اینان بسیار موثر می باشد. بنابراین باید فضاهای شهری به گونه ای طراحی شوند که برای استفاده بانوان مناسب باشد. در این پژوهش که تعاملات اجتماعی در فضا تفریحی ورزشی، درمانی و عوامل تاثیر گذار بر آنها مورد بررسی قرار گرفته به روش توصیفی تحلیلی و با شیوه گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای به انجام رسیده است.

واژه های کلیدی: هویت شهری، بانوان، تفریح، ورزش، تعاملات اجتماعی

۱- مقدمه

انسان ها موجوداتی هستند که به صورت جمعی زندگی می کنند، یکی از نیازهای ضروری آنان برقراری روابط اجتماعی و حضور در جامعه است. شهر و فضاهای شهری به عنوان بستر شکل گیری این روابط مطرح هستند. یکی از مشخصه های بارز فضای شهری این است که فضای شهری صحنه ای است که داستان زندگی جمعی در آن گشوده می شود و فضایی است که به همه مدام اجازه می دهد به آن دسترسی داشته باشند و در آن فعالیت کنند. در این فضا به استفاده کنندگان امکان داده می شود تا با شکستن برخی مرزهای اجتماعی، در یک محیط جدید کنار هم جمع شوند [۱]. فضاهای عمومی مکانی برای رفع نیازهای روزمره و زندگی عمومی در شهرها هستند. این فضاها در طول زمان و بر اساس شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تغییر می یابند [۲]. یکی از نیازهای بسیار مهم هر انسان نیاز به برقراری رابطه با دیگران است. این نیاز زمینه ساز حضور انسان ها در فضا می شود. جان لنگ در این ارتباط دو دلیل عمده را بیان می کند: روابط متقابل اجتماعی از آن سو لازم است که احساس تعلق و دوست داشته شدن را در افراد ایجاد می کند. لذا فضاهایی که این گونه ارتباطات را فراهم می سازند فضاهایی مطلوب محسوب می شوند. از طرف دیگر در حمایت از این نظریه، نیومن بیان می کند که در جاهایی در حد مناطق کوچک که میزان روابط انسانی زیاد است، میزان جنایت و جرائم کم می شود. زیرا تعهدات اجتماعی بالاست و توجه مردم به یکدیگر زیاد است و امکان منزوی شدن افراد وجود ندارد. لذا یک فضای خوب باید به نیازهای ارتباطی شهروندان پاسخگو باشد [۳]. فضاهای شهری می توانند موقعیتی برای رشد خلاقیت به وجود آورده و محیطی تفریحی و سازنده در یک مجموعه شهری باشند [۴]. از آن جا که یقیناً تفاوت هایی بین نیازهای فضایی در یک جامعه میان زنان و مردان وجود دارد توجه کافی به